

ТЕХНОЛОГІЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО КОЛАЖУВАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Концепція модернізації навчання визначила нову парадигму навчання, зорієнтовану на розвиток творчої особистості. Вона передбачає формування ключових компетенцій, оволодіння якими є необхідною умовою соціалізації випускників. На сучасному етапі розвитку України, коли сформувалися якісно нові взаємовідносини нашої країни з членами світової спільноти на основі нових політичних і соціально-економічних реалій, в ній самій створились сприятливі умови для вивчення іноземних мов і їх реального використання в спілкуванні з представниками інших країн. Успішне оволодіння іноземними мовами в наш час – це необхідна передумова для отримання цікавої роботи за кордоном, укріплення дружби з представниками інших країн, для продовження навчання в міжнародних вищих навчальних закладах і професіонального зросту у вибраній області спеціалізації. Все це вимагає наповнити новим змістом цілі навчання іноземним мовам в країні і потребує розширення її функцій як навчального предмета зважаючи на кращий світовий досвід вивчення мов міжнародного спілкування і соціокультурних особливостей їх вивчення в Україні.

Сьогодні в світовій практиці у вивченні мов міжнародного спілкування постають завдання навчання іноземній мові як засобу соціокультурного спілкування, як інструменту взаємозбагачення народів, країн, континентів, як способу пізнання досягнень національної і загальнолюдської культури, як способу осмислення себе громадянами своєї країни і членами світової спільноти. Високий рівень мотивації учнів до вивчення іноземних мов, рівень їх лінгвістичної і психологічної готовності до спілкування та аудіювання на іноземній мові, здатність самотійно, нетрадиційно, творчо вирішувати існуючі

проблеми, дозволяє ускладнити цілі навчання іноземної мови, розширити їх і, таким чином, наблизити до загальноєвропейських стандартів.

Дослідження теоретичних основ даної проблеми диктує необхідність пошуку нових ефективних методів формування творчих здібностей учнів старшої школи. Ми вважаємо, що розвиток особистості учня, здатного брати участь у міжкультурній комунікації може ефективно здійснюватися на основі наочності, що має ряд переваг в порівнянні з іншими традиційними методами викладання, а саме: збільшує ефективність навчання старшокласників, допомагає засвоювати матеріал більш осмислено й з більшим інтересом, мобілізує психічну активність учнів, викликає інтерес до занять мовою, розширює обсяг засвоюваного матеріалу, знижує стомлення, мобілізує волю, полегшує весь процес навчання, служить вихідним моментом, джерелом і основою отримання знань, створює фундамент розвитку творчої уяви й мислення, є критерієм достовірності здобутих знань і т.д.

В педагогічній літературі всі види наочності зводяться до двох основних – **вербальна і зображальна наочність**, які в свою чергу поділяються на **змістовні і смислові**.

Однак, дотримуючись законів психології про краще сприйняття та запам'ятовування інформації при роботі всіх аналізаторів, слід згадати про більш ефективне використання комбінованої наочності. Саме до такого виду належить метод **колажування**. **Колаж** - це, насамперед, засіб зображальної наочності, що представляє собою образне, схематично фіксоване, за допомогою мовних і екстралінгвістичних засобів відображення деякої частини предметного змісту, об'єднаного ключовим, ядерним, поняттям-реалією [3, 5].

Мета використання техніки колажу в нашому дослідженні полягає в формуванні творчих здібностей учнів в умовах полікультурного простору, при якому колаж виконує розвиваючу, пізнавальну та навчальну функції, формує соціокультурну компетенцію учнів.

Колаж знайомить учнів з різними властивостями ядра, будучи своєрідною смисловою опорою для розуміння його значення в цілому.

Одночасно він представляє собою своєрідний план по засвоєнню змісту ключової реалії, є стимул-реакцією для подальшої мовної творчої діяльності в схематично заданій логічній послідовності.

Соціокультурний колаж — це універсальний засіб методико-педагогічної, навчальної дії на учнів, для якого характерні оригінальна форма і зміст.

Учні старшого шкільного віку виявляють живу цікавість до життя своїх ровесників за кордоном, до їх звичаїв, традицій, устрою повсякденного життя, форм проведення дозвілля і тому подібне. Використання соціокультурної інформації в доступній і захопливій для них формі сприяє засвоєнню елементів іншомовної культури, підвищенню пізнавальної активності учнів, створенню у них позитивної мотивації. На нашу думку, технологія соціокультурного колажування є найбільш ефективною для активізації творчої діяльності старшокласників, адже вона полягає в створенні наочних смислових ланцюгів з чіткою структурою, для того, щоб послідовно і творчо розкрити ключове поняття теми, що вивчається.

Ефективність запропонованої методики була перевірена експериментально під час проходження педагогічної практики у школі. Покращення загальних результатів та формування творчих здібностей учнів експериментальної групи за всіма параметрами зрізу в експериментальній групі збільшилось на 45 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Альтшуллер Г.С. Развитие творческого воображения – 1997. – № 1. – С. 3-24.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. редактор укр. Видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Нефедова М.А. Коллаж и коллажирование в учебном процессе/ М.А. Нефедова // Иностр.языки в школе. - 1993. - № 2.

4. Педагогическая энциклопедия. Том 2. - М.: Советская энциклопедия, 1995. - С.201.
5. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Англійська мова / За ред. П.О. Беха. – К.: Шкільний світ, 2001. – 43 с.
6. Brown P. Levinson S. Politeness: Some Universals in Language Use. Studies in International Sociolinguistics, #4. – New York. – 1978. – 127 p.